

Amsterdam Alternative Issue #051 Page 03

Mirror, Mirror, A comment on Israel-Palestine Page 02

Mokum huilt Page 02

Stop de oorlog! Elke maand protest in Amsterdam Page 03

Music tip top 6 Page 04

Een muzikale held Page 04

LongStayNoWay Page 04

Valiz: Publishing about Art and Society for 20 years Page 05

Raadslid Jazie Veldhuyzen over Amsterdam en BIJ1 Page 06

Beyond the red bridge: 40 Years of *rafelrand* Zeeburgereiland escapes recognition Page 07

Rechten voor de natuur Page 08

Bajesdorp - Open huis Page 10

Where we're at Page 11

Books tip top 5 Page 11

25 jaar Plantage Dok: Feest! Page 12

ADEV + Squatting action Prinsengracht Page 13

Event agenda Page 14

Wooncoöperatie de Nieuwe Meent komt er Page 18

Amsterdam Alternative, ontstaan in de tegencultuur en de vrijplaatsen van de stad, propageert en steunt collectieve actie, radicale politieke debatten en een wenselijke toekomst voor iedereen.

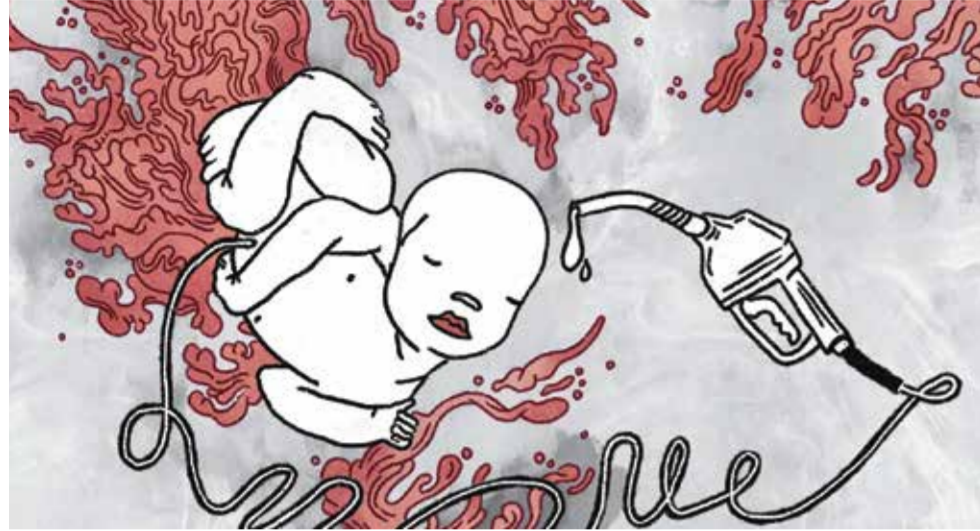
Originating with the city's counterculture and free spaces, Amsterdam Alternative stands for collective action and radical political debate for the sake of a desirable future for the many, not the few.

Participating venues:

ADM Noord/Slibvelden, AstaroTheatro, Badhuis theater, Bajesdorp, Cavia, Cinetol, De Appel, De Bermtoerist, De Ceuvel, De Fabriek, De Nieuwe Anita, De Ruimte, Fort van Sjakoo, Helicopter, Kaskantine, Kostgewonnen, LIMA, NieuwLand, OCCII, OT301, Pakhuis Wilhelmina, Plantage Dok, Plein Theater, Ruigoord, Teatro Munganga, Treehouse NDSM, Volta, Vondelbunker, WG, Workshop op de Ceuvel, Zaal100, Zone2Source

Mirror, Mirror A Comment on Israel-Palestine

I think the celebrations of the Hamas attack that have cropped up here and there are pathetically wrong. What's happening in Israel-Palestine right now is the worst outcome in every respect. And it holds up a mirror to global civilization. We should all take a long hard look.

The idea that you could be pro-Hamas is crazy. 1,500 individuals just went on a killing rampage culminating in their own deaths, with the near certain promise of involuntary martyrdom for their own civilians. The idea that you could be pro-Israel is equally crazy. Israel has fallen under the leadership of a war party that pursues colonization and accepts continuous counter-insurgency as a norm, with the consequent dehumanization of the killers called upon to enforce it - and of the entire society, called upon to forget what they permit and desire. In all likelihood, the IDF will now commit war crimes on an historic scale, hardening the murderous resentment of Muslims across the Middle East and beyond.

Israel, under the influence of its war party, has become an apartheid state. There is no way that an apartheid state can avoid bloody revolt. And all the Western societies harbor aspects of the apartheid state.

Apartheid is a set of bureaucratic and police procedures to separate one segment of a population, to subjugate all the people who comprise it, and then to effectively forget them, considering that the procedures of exclusion and subjugation are necessary and just. In the contemporary period, when unskilled labor is not required for the production of vast wealth, this results in unbearable juxtapositions of opulent luxury and rank misery. The most horrible image to come out of Israel is what happened at the music festival - both what Hamas did, and the fact that this carefree festival could be held within a few miles of an open-air prison.

Such an image comes very close to US reality. The obscenely wealthy US is a carceral state with racist police forces that target Black people in particular. Ghetto conditions, without viable schooling or employment, lead to criminality and then to prison. Once you're in prison you are subject to extremely dehumanizing bureaucratic control, enforced by violence, often in crumbling and overcrowded facilities whose very existence is unknown to most people. The rage and despair this generates came into view, not through any official channels but through cell phone videos, culminating in the sin-

gle, unequivocal scene of George Floyd's cold-blooded murder on a city street. The uprising that ensued opened up a brief period during which Americans came to envisage what civil war might look like.

I reckon we can still envisage what that looks like, but the exercise of democracy - through the vote, through public expression of grievances and through institutional change - seems to have pulled us back from the brink, for the moment anyway.

I have no illusions about how long the peace will last. What we are experiencing in the world right now is the simultaneous breakdown of the neoliberal world order, and the intensification of climate change. Both of these are occurring in societies with undiminished capacities for the production of wealth - but with radically diminished capacities for the expression of solidarity, whether through material redistribution or through cultural transformation in recognition of past harms. The war party in Israel has brought this situation to its extreme. But look at what is happening right now at the borders around the US and EU. Remember the hang-gliders. Imagine what those borders could become in the near future.

The United States is already delivering more weapons to Israel. That is wrong. They have all the weapons they need. The threat to Israel comes from their own apartheid policies, and from the support they receive for those policies.

The contemporary state of Israel results from a process of forced colonization in the wake of Nazi genocide. All the Western countries have an historical responsibility for the tragic situation that has taken form there. The urgency now is to call a halt to hostilities, and progress rapidly to a viable two-state solution. The \$3.8 billion per year currently transferred from the US to the IDF could go a long way to creating real global security, through solidarity rather than violence.

Otherwise the not-so-distant image of ourselves will come out of the Israel-Palestinian mirror and settle on everyone's future.

Mokum huilt

Brian Holmes schrijft zijn commentaar vanuit Amerikaans perspectief. Juist in deze kwestie is het Amsterdamse perspectief voor ons ook van belang.

Amsterdam heeft een eeuwenoude Joodse traditie, met geleerden als Spinoza en een strijd bare Joodse arbeidersklasse. Tijdens de Duitse bezetting organiseerden de Amsterdamse vuilnisman Piet Nak en de stratenmaker Willem Kraan de Februaristaking, als protest tegen de Jodenvervolg ing. Wij zijn Mokum. Maar door WO II kwam er niettemin deels een eind aan het Joodse Amsterdam: bijna de hele Joodse bevolking, inclusief Anne Frank, werd afgevoerd en kwam niet meer terug. Tot de dag van vandaag is dit een diep trauma in onze stad. Hamas, dat Israël wil vernietigen en synoniem staat met antisemitisme, raakt hier een open zenuw. Elke Ajax-fan weet hier alles van. De gruweldaden van Hamas van 7 oktober kwamen dus dubbel hard binnen in Amsterdam. De stad hing vol posters met afbeeldingen van de Israël's die afgevoerd zijn door Hamas. De walging is terecht groot.

De reactie van Netanyahu staat bol van hetzelfde vernietigingsdenken en lijkt op een regelrechte genocide van de Gaza-strook uit te lopen. Netanyahu lapt al 20 jaar alle mensenrechten van de Palestijnen aan zijn laars, vernietigt permanent Palestijnse steden, maakt de Palestijnse economie kapot en heeft schijt aan internationale verdragen. De internationale gemeenschap, de USA, de EU en Nederlandse regering voorop, hebben - behalve soms een zwak protest - nooit een vinger voor de Palestijnen uitgestoken. Die nu als tweedeklassburgers, straatarm en zonder enig perspectief, onder Israëlich juk leven. De grote pro Palestina-demo van 15 oktober in Amsterdam laat zien dat men dat hier zat is. De dagelijkse moord op Palestijnen is walgelig.

De enige weg uit deze uitzichtloze situatie is die naar vrede en respect voor Joden en Palestijnen. Dezelfde Piet Nak van de Februaristaking was in de jaren zestig en zeventig een vooraanstaand lid van het Palestina-comité. Daarom was het fantastisch hoe de Amsterdamse raadsleden Itay Garmy (Joods, Volt) en Sheher Khan (moslim, Denk) gezamenlijk de oorlogs- en vernietigingsretoriek van Hamas en Netanyahu hebben beantwoord: "Wij moeten beseffen dat we twee volkeren zijn van dezelfde stam en met dat besef moeten we vrede brengen."

Mokum weeps

Brian Holmes has written his commentary from an American perspective. On this very issue, the Amsterdam perspective is important for us as well.

Amsterdam has a centuries-old Jewish tradition, with scholars like Spinoza and a militant Jewish working class. During the German occupation, Amsterdam rubbish collector Piet Nak and street worker Willem Kraan organised the February Strike, as a protest against the persecution of the Jews. We are Mokum. But nevertheless, on account of WWII, Jewish Amsterdam came partly to an end: almost the entire Jewish population, including Anne Frank, was deported and did not return. To this day, this is a deep trauma in our city. Hamas, which wants to destroy Israel and is synonymous with anti-Semitism, touches an open nerve here. Every Ajax-fan knows all about this. So Hamas' atrocities of 7 October were felt doubly hard in Amsterdam. The city was full of posters with images of Israelis being carried off by Hamas. The disgust is rightly enormous.

Netanyahu's response is full of the same kind of destructive thinking. He seems to be heading for an outright genocide in the Gaza Strip. Netanyahu has been flouting all human rights of Palestinians for 20 years, permanently destroying Palestinian cities, destroying the Palestinian economy and shitting on international treaties. The international community, led by the USA, the EU and the Dutch government, has - except for the occasional weak protest - never lifted a finger for the Palestinians, who now live as second-class citizens, poverty-stricken and without any prospects, under Israel's yoke. The big pro-Palestine demo on 15 October in Amsterdam shows that people here are fed up with that. The daily killing of Palestinians is disgusting.

The only way out of this hopeless situation is towards peace and respect for both Jews and Palestinians. The same Piet Nak of the February Strike was a leading member of the Dutch Palestine Committee in the 1960s and 1970s. That is why it was great how Amsterdam councillors Itay Garmy (Jewish, Volt) and Sheher Khan (Muslim, Denk) jointly answered the war-and-destruction-rhetoric of Hamas and Netanyahu: 'We have to realise that we are two peoples of the same tribe and with that realisation we have to bring peace.'

Stop de oorlog! Elke maand protest in Amsterdam

De oorlog in Oekraïne duurt nu ruim anderhalf jaar en het einde lijkt nog lang niet in zicht. Het ziet ernaar uit dat Poetin, Oekraïne en de NATO nog heel lang door willen gaan. Oorlog ten koste van vele doden en vóór mega extra inkomsten voor Russische en Westerse olichargen en aandeelhouders.

Dit artikel is van vredesactivisten die een einde aan de oorlog en aan de Russische bezetting willen. Nadrukkelijk een andere groep dan degenen die onder het mom van vredesactivisten de Russische bezetting goedkeuren. Een groep die onze regering en de andere regeringen van 'het Westen' verwijten dat ze te weinig hebben gedaan om deze oorlog te voorkomen.

Ookal keuren we de Russische inval ten zeerste af en erkennen we het recht op zelfverdediging van Oekraïne, we vinden dat wapenleveranties vanaf de eerste dag gepaard hadden moeten gaan met diplomatieke initiatieven om het vechten zo snel mogelijk te stoppen en te gaan onderhandelen.

Bijna alle oorlogen eindigen aan de onderhandelingstafel. Hoe sneller er gepraat wordt, hoe meer slachtoffers kunnen worden voorkomen. Dat is geen knieval naar Poetin maar de enige manier om een uitzichtloze eindeloze oorlog te stoppen die niemand kan winnen.

De 5 leuzen
Stop de Oorlog Amsterdam is een samenwerkingsverband van 8 organisaties. Deze 5 leuzen vatten samen waar we voor staan:

1. Stop de oorlog
Elk uur dat de oorlog voortduurt vallen er niet alleen steeds meer slachtoffers aan beide kanten, ook het risico op verdere escalatie neemt toe. Inclusief het risico van een kernoorlog, die de mensheid vermoedelijk niet zal overleven.

2. Russische troepen weg uit Oekraïne
De Russische invasie van Oekraïne is in strijd

met alle afspraken van het internationaal recht. Dat de VS eerder hetzelfde hebben gedaan in Irak, is geen verzachtende omstandigheid maar laat alleen de hypocrisie van het Westen zien. Wie streeft naar vreedzaam samenleven van landen en volken, moet deze inval afkeuren.

3. Diplomatie nu
Oekraïne heeft het recht om zich te verdedigen. Maar met alleen militaire inzet komt er geen vrede. Wij roepen de Nederlandse regering op om diplomatieke initiatieven te nemen.

4. Geen nieuwe wapenwedloop
Onze regeringen gebruiken deze oorlog om de militaire uitgaven fors op te schroeven. Wij willen geen nieuwe wapenwedloop. We hebben het geld juist nodig voor sociale uitgaven en milieu- en klimaatbeleid.

5. Europa kernwapenvrij
Terwijl Rusland kernwapens plaatst in Belarus, vervangt de NAVO versneld de Amerikaanse kernwapens in Europa door nieuwe kernraketten die nog gevaarlijker zijn. Dit gebeurt ook in Nederland op vliegbasis Volkel. Deze nieuwe kernwapenwedloop is zeer verontrustend en op zich al genoeg reden om de straat op te gaan voor ontwapening.

Elke 24e van de maand actie op het Spui
We komen op de 24e van elke maand demonstratie bij elkaar op het Spui. Meestal komen er zo'n 70 tot 100 mensen. Dit jaar zijn er nog acties op vrijdag 24 november en zondag 24 december. Er is live muziek, we houden 2 minuten stilte voor de slachtoffers aan beide kanten, er zijn dichters en sprekers. Tot besluit zingen we samen 'Donna Nobis Pacem' - geef ons vrede.

Terwijl Rusland kernwapens plaatst in Belarus, vervangt de NAVO versneld de Amerikaanse kernwapens in Europa door nieuwe kernraketten die nog gevaarlijker zijn.

Stop de Oorlog Amsterdam bestaat uit:
· Amsterdam BIJ1
· Democratisch Socialisten Amsterdam
· Extinction Rebellion.
· FNV Amsterdam
· Niet in mijn Naam
· Rood Amsterdam
· SP Amsterdam
· Stop Wapenhandel

Stiltekring Museumplein:
Elke maandag komen we ook om 18.00 uur met een groep mensen bij elkaar naast het monument van *De vrouwen van Ravensbrück*, bij het voormalig Russische Handelsconsulaat. Er is een stiltekring voor vrede die elke week een minuut langer duurt. De bijeenkomst wordt afgesloten met zingen van 'Donna Nobis Pacem' - geef ons vrede!

Oorlogspropaganda in de Nederlandse pers
Al ruim anderhalf jaar is het heersende verhaal in de media, dat 'het Westen' een heilige oorlog voert tegen het *Evil Empire* in het oosten waar een nieuwe Hitler is opgestaan, die als we niet uitkijken heel Oost-Europa wil veroveren. Maar wie preciezer kijkt, ziet hoe het mecha-

nisme waarin *mainstream*-journalisten elkaar napraten, perfect past in de 10 geboden van de oorlogspropaganda. De 10 geboden zijn al ruim 20 jaar geleden opgesteld door de Belgische historica van Italiaanse afkomst Anne Morelli. Zij heeft daarvoor oorlogen en conflicten bekeken van vroeger tot nu.

Haar conclusie: oorlogspropaganda is zo oud als de mensheid zelf. En bepaalde vuistregels en methodes keren telkens terug, of er nu soldaten naar het front van de Eerste Wereldoorlog gestuurd moeten worden of de mentale sabels gesmeed voor het oppoken van de Russische beer. Dit zijn de 10 geboden van oorlogspropaganda volgens Anne Morelli.

1. Wij willen de oorlog niet
2. Alleen de Vijand is verantwoordelijk voor deze oorlog
3. De leider van de Vijand is de Duivel in persoon
4. Wij verdedigen een Nobele Zaak
5. De Vijand begaaf bewust vreedheden, Wij niet. Als Wij iets vreselijks doen, is dat per ongeluk
6. De Vijand gebruikt verboden wapens, Wij niet
7. Wij lijden weinig verliezen, de Vijand lijdt enorme verliezen
8. Intellectuelen en artiesten staan achter Onze Zaak
9. Onze Zaak is heilig, God is met Ons
10. Zij die Onze Zaak in twijfel trekken, zijn Verraders

Zie: www.stopdeoorlogamsterdam.nl
Contact: stopdeoorlogamsterdam@xs4all.nl

Music tip top 6

Picked with care but you have to do the judging yourself. Tips and links to new releases are always welcome, please mail tips to: music@amsterdamalternative.nl.

Amsterdam Alternative has a playlist on Spotify that is updated on a regular basis and a Soundcloud + dedicated page on our website with DJ mixes, Podcasts and Audio recordings of discussion nights. Find the links at the top right of our website.

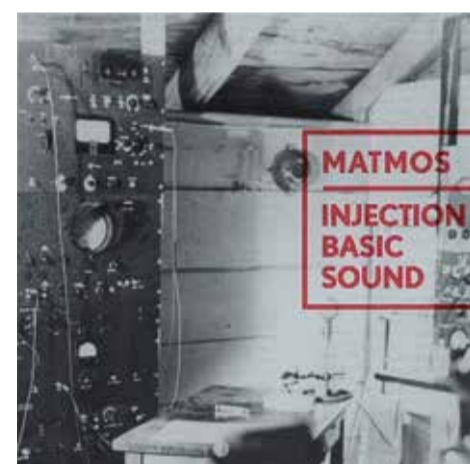
Two fingers vs. Muadeep
Cronos

Label: Nomark
Release date: 16 June 2023
Genre: Bass music
Format: Vinyl and Digital

James Blake
Playing Robots Into Heaven

Label: UMG Recordings inc.
Release date: 8 September 2023
Genre: pop, glitch
Format: Digital

Matmos
Injection Basic Sound

Label: Smithsonian Folkways Recordings
Release date: 3 October 2023
Genre: Experimental
Format Digital

Bastian Bejamin, French II
End of line EP

Label: Nerve Collect
Release date: 11 September 2023
Genre: Breakbeat, bass
Format: Digital

Nadia Struiwich
Birds of Paradise

Label: Dekmantel
Release date: 13 October
Genre: Electronica, ambient
Format: Vinyl and Digital

GIDIA
Struga

Label: L.I.E.S
Release date: 28 July 2023
Genre: Electronica
Format: Vinyl and Digital

Een muzikale held

Toen ik op zaterdag 10 september nieuws hoorde over over het terugtrekken van de Russen bij Izoem dacht ik ineens... Oh mijn god, het is inderdaad nog steeds oorlog... Ik schaamde me er een beetje voor omdat ik merkte dat ik een beetje 'oorlognieuws' was geworden. Want hoe kan het toch zijn dat zo iets nog steeds gaande is, nog geen 2700 kilometer bij mij vandaan. Op de een of andere manier besloot ik dat ongemakkelijke gevoel om te zetten in muziek, iets waar ik vrijwel elke avond mee bezig ben. Soms als je componeert, weet je gewoon dat het klopt, dat het goed is. Ik had dat gevoel meteen met de piano melodie die ik die avond componeerde. Het klonk krachtig, en er straalde vertrouwen in door. Ik voelde op de een of andere manier dat deze melodie met die andere volk op te dragen.

Daar zat mijn vriend muzikant

Volodymyr met de laptop voor

zijn neus 'mijn' muziek te

bewerken, met een groot

geweer in zijn handen.

me uit of componeert iets helemaal 'from scratch'. Uiteraard zou ik juist hem willen vragen dit stuk uit te werken, vooral nu ik besloten had het aan zijn kameraden op te dragen. Nadat Volodymyr ja zei om me te helpen, vroeg hij mij om extra tijd en als reden gaf hij aan "war takes a lot of time"... Maar dat was nou net waarom ik dit stuk geschreven had! Omdat anderhalf jaar, anderhalf jaar te lang was! Ik zei 'stuur eens een foto' en hij stuurde me de bovenstaande foto. Deze raakte me enorm. Daar zat mijn vriend muzikant Volodymyr met de laptop voor zijn neus 'mijn' muziek te bewerken, met een groot geweer in zijn handen. Het gevoel dat me bekreop toen ik de foto voor de eerste keer zag, vind ik nog steeds moeilijk uit te leggen. Het enige wat ik dacht was 'Wat een held!... In de tussentijd vroeg hij me voor de tweede keer om extra tijd omdat hij overgeplaatst werd naar Donetsk. Ik voelde wederom hoe ernstig de situatie in Ukraine nog steeds is en ik besloot hem te vragen of ik de door hem verzonden foto mocht gebruiken als single cover, waarop hij ja zei. Het stuk noemde ik *NEZLAMNIST* wat onoverwinnelijkheid/onbreekbaarheid in het Ukraïns betekent. Het bleef maar in mijn hoofd hangen, wat voor held ik hem eigenlijk vond.... De volgende dag vroeg ik of ik het stuk speciaal aan hem mocht opdragen, waarop hij zei: 'No thank you. With this, we nullify the merits of the real heroes. And I'm not one of them.'

Het toeval treft dat ik al jaren samenwerk met Volodymyr, een zeer getalenteerd musicus uit Ukraine. Hij werkt soms partijen voor

Voor mij is Volodymyr een echte *hero*. Samen met het volk van de Ukraine, waar ik uiteindelijk *Nezlamnist* aan opdraag.

LongStayNoWay Geen hotel maar woningen in het Gat van de Kinkerbuurt

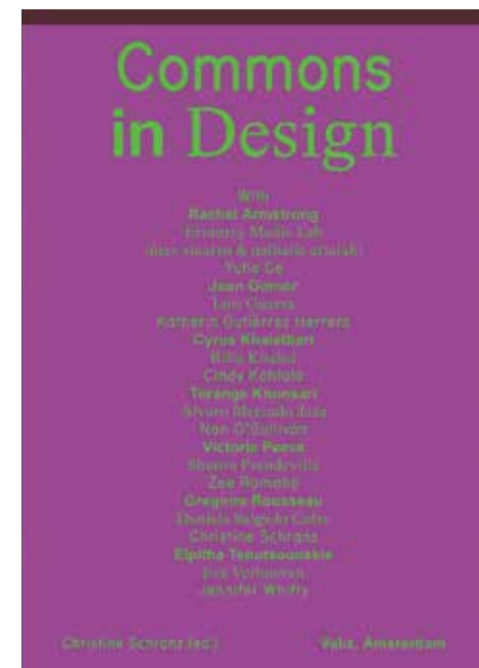
Al sinds 2009 ligt er een enorm open gat aan de Jan Pieter Heijestraat, vlak naast de Kinkerstraat in Oud West. Ondanks de woningnood, ondanks de woonbestemming op het stuk grond, ondanks de hotelstop heeft de gemeente toch in februari een vergunning verleend om hier een hotel te bouwen.

In 2014 heeft een projectontwikkelaar een aanvraag ingediend voor een *Longstay*-appartementenhotel met 55 appartementen. De actiegroep *LongstayNoWay*, de Huurdersvereniging Oud-West en veel buurtbewoners verzetten zich al die jaren tegen het hotel. Nu de gemeente toch de vergunning heeft verleend zijn ze weer in beroep gegaan bij de Raad van State. De strijd gaat door tot er betaalbare woningen staan.

Valiz: Publishing about Art and Society for 20 years An interview with Pia Pol and Astrid Vorstermans

For their 20-year anniversary, I interviewed Valiz, an Amsterdam-based independent publisher that focuses on bringing to light the positional, critical and discursive aspects of art, design and architecture. I was warmly received by Astrid Vorstermans, co-director and funder of Valiz, and Pia Pol, editor and co-director.

Commons in Design // 2023

E: So tell me, what's the story? How was Valiz born and what was the vision behind it?

A: At the time I started Valiz, some 20 years ago, I'd already had a long career in publishing and bookshops. I was working in Rotterdam at NAI Publishing, where most of my work focused on art books, mainly monographs. I had been doing this, albeit very nice, job for a while and I could potentially envision myself doing it until my retirement, but I craved for more. I wanted more freedom, more choices, the ability to work differently, to interact without the constraints of traditional publishing. Through my work at NAI Publishing, I was in dialogue with a lot of museums all over the Netherlands, who, at the turn of the millennium, were reconsidering what publishing meant to them; if it only comprised catalogs and monographs or if it included a more discursive way to look at art. These discussions really influenced my decisions, I think. I left NAI and thought about freelance work, editing and being an agent. However, it was actually after being approached by a few people I knew, asking me to publish their books that, bit by bit, Valiz was born. At first, I had no definitive idea about what it needed to be, we kept publishing monographs of course, but progressively we developed this positionality, the relationship between art and society. I think it was around that time, four or five years after I started, that Pia came.

P: Indeed. I joined Valiz at a pivotal time, one of reflection and change. We were considering how to adopt a more discursive perspective. There were a lot of questions but the weight started to lean more towards these

critically effective books. When I started, you [Astrid] had just made two books: This is the Flow and World Art Studies: Exploring Concepts and Approaches. These really marked a starting point, for us to start doing a different type of art book.

A: It's always easier to see decisions and lines of thought retroactively but it went really organically; a decisive moment in Valiz's history, for example, was when we were approached by a couple of Flemish authors. It pushed us to start dealing internationally, publishing in English and bilingual books. Some of these authors, like Pascal Gielen, were incredibly influential in making Valiz what it is today. Pascal has been incredible in bringing content, discussing at length with us about strategies, and initiating conversations between us and others like him. Our work with Pascal led us to create the Antennae series, our first openly political and discursive series of works. This is when Valiz's publications really started to question how we see the world, what should change, and how the arts enact this change. We were the first in the Netherlands to create this type of content.

Stuck on the platform // 2022

E: Getting to know Valiz, one thing that piqued my curiosity was your funding. As you've mentioned, you wanted more freedom to pick your subjects and explore different opportunities than the traditional publishing industry, but how do you sustain these wonderful but not market-driven projects?

Operatie wooncoöperatie // 2022

A: Well, of course, part of it is through the interest that our work generates, the sales of the books. But one of our particularities is that we don't have any sort of structural funding. For each book we find some sort of specific funding for that project; sometimes it's state funding, from the creative industry fund, or from individual sponsorships, or collaborations with universities and dedicated institutes. Of course, we also invest our own stakes, but this lack of structural funding really helped us take bigger risks, diversify our interests, and invest in international promotion.

E: What is Valiz now? What are your current projects and publications? What kind of struggles did you face?

P: Our most recent endeavour has been the Vis-à-Vis series. Contrary to our previous publications like the Antennae I referred to earlier, this series focuses on creative writing in the arts while still maintaining our trademark discursive perspective. We've had some wonderful contributors such as Mieke Bal and Ernst van Alphen - to mention only two. We all wanted to bring these reflections to a new audience, and not confining it to the academic scene. It is crucial for all of our society to reflect upon the themes included in Vis-à-Vis. Our writers are always sincerely happy to see their work in places where they might not always appear.

We really focus on the subjects and the content that we deem important and we know will appeal to our readers and artists.

A: One of our strengths now is that we really have a strong and trusting relationship with our community. We don't need to focus on broad marketing strategies like traditional publishing houses. We really focus on the subjects and the content that we deem important and we know will appeal to our readers and artists. It's a community that we have built slowly over time, but it's one that has helped greatly in shaping Valiz as well. Of course, those 20 years have not been without struggles, we've had our ups and downs. Working for months on end juggling multiple projects, we face a lot of pressure. There are a lot of contributors behind every project, each with complex dynamics. Managing all these people and relationships on top of an extensive administrative and financial responsibility takes a lot out of us.

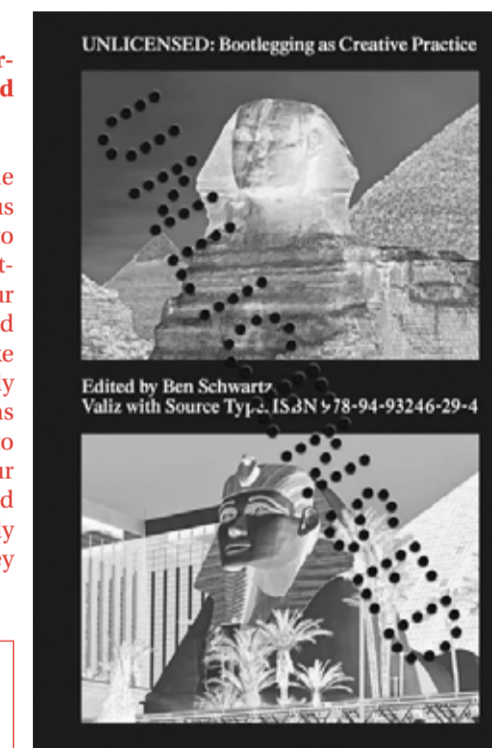
P: I think both of us actually spend around 70% of our time just keeping things running on the administrative side. The whole distribution system, for example, is extremely

time-consuming but it's essential to the good functioning of Valiz.

E: How do you see Valiz growing? What is the vision? What are the core values that you want to infuse and invest in for the future of Valiz?

P: We have a lot of conversations about where we're going, not only in terms of content but also about Valiz as an entity, as a platform. I think we find it very important that we keep to our values, of creating content and listening to our artists, continuing to work within and support this community.

A: Very concretely, we have been talking about creating some new opportunities. For us, publishing is about making content available to the public which we often do through our print publications. However, we have been thinking of ways to approach content in a new light, creating a different platform. For example, we have been doing many events, lectures and performances, which tend to take a secondary space, always sort of squeezed between our other projects. But, what if we looked at them differently? As an entity in and of itself? What would that need and how could we position it in a way that is unique to us? How to make this content available in a different format, a different medium than the book? We have also been thinking about becoming a more nomadic platform, one that would meet with people to talk about the projects and bring our specific knowledge to them.

Unlicensed... // 2023

P: Another vision that we keep considering is about changing the format of Valiz itself. As of right now, we are co-owners of Valiz but we have been debating on making it an employees cooperative, or maybe not just a cooperation between employees but maybe also involving members of our community who would contribute to bringing content and further shaping Valiz. I believe this could really strengthen our link with the community and also, in a way, give them back something, for all the support they have shown us over the years.

More about Valiz and their publications: www.valiz.nl

Raadslid Jazie Veldhuyzen over Amsterdam en BIJ1

‘Politieke strijd kan niet zonder het opbouwen van democratische structuren’

Bij de verkiezingen van vorig jaar maart voor de gemeenteraad boekte BIJ1 in Amsterdam een grote overwinning en kwam op drie zetels.

Veel lezers van AA hebben toen op BIJ1 gestemd, want de partij was nauw verbonden met radicaal-progressieve bewegingen als Black Lives Matter, XR, de LHBTQAI+-beweging en de kraakbeweging.

Nu, nog geen anderhalf jaar later, hebben alle drie de raadsleden BIJ1 verlaten, waardoor de partij niet meer in de gemeenteraad vertegenwoordigd is. Wat is er fout gegaan, wat voor lessen kun je daaruit trekken, wat betekent dit voor de relatie politieke partij – beweging?

Wij spraken onder andere daarover met Jazie Veldhuyzen, jarenlang de rechterhand van Sylvana Simons in de Amsterdamse gemeenteraad, raadslid sinds 2020 en lijsttrekker in maart 2022. Jazie vormt nu in de gemeenteraad met Nilab Ahmadi en duo-raadslid Marcella Perdok de Lijst Ahmadi-Veldhuyzen.

Wat is er gebeurd, wat zijn de hoofdoorzaken?
Wij zijn zelf ook zwaar teleurgesteld over wat er is gebeurd. Er zijn in onze ogen verschillende redenen te benoemen, maar kort samengevat: de interne strijd binnen de partij ging ten koste van de strijd voor al die mensen die op ons hebben gestemd. Ik wil benadrukken dat bijna alle kameraden waarmee ik de afgelopen zes jaar bij BIJ1 en daarvoor als buitenparlementair activist heb samengewerkt stuk voor stuk te goeder trouw en idealistisch zijn. Maar al die verwachtingen - en daarmee ook de inhoud - liepen stuk op het gebrek aan veilige organisatie, processen en structuren. Te veel kwam neer op te weinig schouders, wat leidde tot een ongezonde

concentratie van macht. Dat uitte zich in het gebrek aan afdelingsopbouw, scholing, kennisoverdracht, interne democratie, transparantie en verantwoording. Bij het nemen van besluiten werd bijvoorbeeld niet gestreefd naar consensus.

Doordat BIJ1 stem moest en wilde geven aan veel groepen in gemarginaliseerde posities die voorheen niet werden gehoord waren er grote en begrijpelijke verschillen in politieke opvattingen en bewustzijn. Er ontstond een dynamiek waarbij diversiteit an sich belangrijker leek te worden dan de inhoud. Deze tendens richting *‘oppression olympics’* ging ten koste van de waarden waardoor ik en zoveel anderen activisten jaren geleden beslo-

ten om de stap richting een eigen politieke partij te zetten. Ik heb het vertrek op alle mogelijke manieren geprobeerd te voorkomen, en zo lang mogelijk uitgesteld. Uiteindelijk gold voor Nilab, Marcella en mijzelf dat het werk van volksvertegenwoordiger met de idealen van BIJ1 niet verenigbaar waren met een disfunctionele partij die haar eigen idealen niet in de praktijk weet toe te passen,

Ik kreeg, mede door al die problemen, een *burn-out*. Dat heeft me wel de kans gegeven om alles eens goed te overdenken. Ik was zo druk met de politieke strijd, op straat en in de raad, en tegelijkertijd was ik voortdurend druk met allerlei partijproblemen. We waren een jonge, nieuwe beweging, maar ik zag de partij organisatie zich niet verder ontwikkelen. In een gezonde partij is ruimte voor inhoudelijk debat en verschil van mening. Iedereen werkte met enorme inzet, maar het gebrek aan duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en processen leidde tot conflicten. Die conflicten konden om diezelfde reden niet worden opgelost. Dat is pijnlijk voor al die mensen die zich voor BIJ1 inzetten en wegcijferden, en leidde tot een jarenlange uitstroom van gedesillusioneerde leden, vrijwilligers en sympathisanten.

Wat voor relatie hebben jullie nu met BIJ1?
Het programma van Amsterdam BIJ1 van vorig jaar is voor ons nog steeds de basis; wij volgen dezelfde inhoudelijke lijn. Maar ik zie het als mijn taak dat te vertalen naar een radicaal democratische open organisatie, die geworteld is in de stad. BIJ1 ligt nog steeds het dichtst bij mijn idealen. Ik hoop dat de partij opnieuw een zetel in de Tweede Kamer gaat halen. Het is doodzonde dat Sylvana niet terugkomt in de Kamer; dat geluid is hard nodig.

Ook nu, maar dan als fractievoorzitter onder een andere vlag onderhoud ik contact met leden van de partijraad van BIJ1, raadsleden en beleidsmedewerkers uit andere steden van de partij. En met de stadsdeelcommissieleden die namens BIJ1 verkozen zijn.

Ik hoop nog steeds dat het goed komt, met de partij en bij de aankomende verkiezingen; Utrecht BIJ1 draait wel goed, heeft wel een actieve afdeling met interne democratie. Ik hoop dat de nieuwe mensen, die zich gaan inzetten voor BIJ1 in de Tweede Kamer, niet in de valkuil van een *burn-out* terechtkomen.

Wat gaan jullie nu als Lijst Ahmadi-Veldhuyzen doen, in de gemeenteraad en in de stad?
Wij gaan na de Tweede Kamerverkiezingen een publieke bijeenkomst organiseren, om de mensen die op ons gestemd hebben de mogelijkheid te bieden om vragen te stellen, maar ook om uitleg te geven over de redenen achter ons vertrek en over onze toekomstplannen.

Wij zetten ons nog steeds in voor dezelfde idealen op basis waarvan wij actief zijn geworden voor BIJ1. Op dit moment ligt voor ons de focus op het opbouwen van een gezonde basis voor een goed functionerende fractie. Van daaruit gaan we - in ieder geval de komende twee en een half jaar - onze rol als de linkse waakhond in de raad weer waar kunnen maken. Wij werken op basis van besluitvorming via consensus. Ik vind dat wij niet alleen de straat naar de raad moeten brengen, we moeten als fractie ook actief onderdeel uitmaken van de strijd van onderop.

Wat zijn jullie speerpunten?
Vooropgesteld: wij zijn er om diegenen te vertegenwoordigen wiens stem tot nu toe niet genoeg wordt gehoord, denk daarbij bijvoorbeeld aan ongedocumenteerde migranten, dak- en thuislozen, verschillende groepen die in gemarginaliseerde posities worden gedwongen en zeker ook linkse activisten die - zoals je ziet met bij-voorbeelden krakers en pro-Palestijnse activisten - steeds vaker worden gecriminaliseerd. Belangrijke

thema's voor ons zijn armoede, wonen en klimaatrechtvaardigheid.

We willen onderdeel zijn van een brede beweging die van onderop bouwt aan een verbonden, groene stad voor iedereen.

Wat is jouw achterliggende kijk op de samenleving?

Ik zie een samenleving waarin niet de belangen van mensen, dieren of de planeet centraal staan, maar de belangen van het grote geld, daar moet radicaal mee worden gebroken. Het is nu te vroeg en de behoefte en meerwaarde moet nog blijken, maar als er uiteindelijk een lokale politieke partij zou komen, dan zit de meerwaarde in het feit dat die partij expliciet en openlijk revolutionair moet zijn en uitgaand van de kracht van Amsterdam als 'linkse republiek' in een steeds rechtser wordend land. Een *‘sanctuary city’* voor iedereen die anders is of zich onderdrukt voelt. Verandering komt altijd van onderop en de parlementaire politiek is vaker onderdeel van het probleem dan van de oplossing. De buitenparlementaire beweging heeft meer solidariteit en verandering teweeggebracht dan de parlementaire politiek. Als we willen breken met alle vormen van onderdrukking en uitbuiting, als we daadwerkelijk streven naar een radicaal gelijkwaardige wereld, dan moet er worden gebroken met het kapitalisme. Tegelijkertijd is het wel van belang om de parlementaire politiek te gebruiken om het huidige beleid zo goed als het kan te verbeteren, omdat er immers wel mensenlevens op het spel staan. Veel Amsterdammers leven in armoede en juist voor hen is het van belang om de effecten van schadelijk beleid zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast denk ik dat het ook belangrijk is om onze zetels in de raad te gebruiken als megafon voor de bewegingen op straat en voor de Amsterdammers die zich door de gevestigde politiek in de steek gelaten voelen.

Hoe zie jij radicale intersectionaliteit in de huidige neoliberale tijd?
Intersectionaliteit, de analyse achter het verbinden van de verschillende 'strijden' tegen onderdrukking en uitbuiting, is in mijn optiek inherent verbonden met anti-kapitalisme. Het is noodzaak om je breed te organiseren, zonder voorbij te gaan aan de verschillende groepen die met verschillende vormen van onderdrukking te maken hebben. Wat mij betreft betekent dat niet het hanteren van een *‘hierarchy of oppression’*, dat politiek-inhoudelijke discussie onmogelijk maakt en juist een vorm van verdeel-en-heers veroorzaakt.

Natuurlijk hebben wij overal te maken met het hyperindividualisme van de neoliberale cultuur waar we allemaal inzitten. Dat zie je ook terug in neoliberale vormen van antiracisme, waarbij de focus ligt op het individu en niet op het systeem. De vraag is dan: hoe bouw je solidariteit op tegenover het individualisme van het neoliberalisme, inclusief het identiteitsdenken. En hoe bouw je in een vijandige kapitalistische omgeving een organisatie op? Mohammed Hatta en Anton de Kom waren onderdeel van een bredere beweging; Fred Hampton streefde een *Rainbow Coalition* na, maar werd opgejaagd en vermoord.

Leestip:
‘How We Get Free: Black Feminism and the Combahee River Collective’ van Keeanga Yamahatta Taylor op Democracynow.org
Taylor over het Combahee River Collective

Luistertip:
Immortal Technique – The Poverty of Philosophy ...When you try to change the system from within, it's not you who changes the system; it's the system that will eventually change you'
Over het permanente gevaar dat kritische initiatieven opgezoegen worden door het systeem, en geïnstitutionaliseerd worden.

Beyond the red bridge: 40 Years of rafelrand Zeeburgereiland escapes recognition

A home in the city
Not many people randomly pass the long, red bridge across the Amsterdam-Rijnkanaal that connects Amsterdam Oost to Zeeburgereiland. Apart from the windy, rainy days that make the bike ride feel like a never ending story, I quickly grew extremely attached to this bridge. The far-stretching view over the water almost always fills me with a sense of calmness, joy, or melancholy, while I, a bit too enthusiastically, pedal across the bridge, leaving behind the busy city. The red bridge is the symbolic gateway to the place I call home, in the student community at Zuiderzeeweg (ZZW) - part of Zeeburgereiland's last frayed edges.

Spread over seven buildings surrounded by greenery, you find the ZZW community of 235 people, in a former asylum seeker center since 2005. As an accidental community, ZZW's collective infrastructure feels like an organism of its own. One that was never intentional or directed towards something specific, but rather emerged, formed, and reformed again, by small and big initiatives of those who recognized its beauty, dared to experiment, and unpacked the myriad possibilities of creative expression and collectivity that the space invites. We have shared gardens, chickens, free-roaming nature, a give-away, and organize skill shares, festivals, and community events for the neighborhood. In its experimentation and creativity, ZZW runs on a structure of care for each other and its shared spaces. It is a nesting ground to many, a welcoming space where friends can find a second home, a shelter for those in need, and a place where past roommates keep coming back to.

Rafelrand Zeeburgereiland
ZZW is part of the neighborhood around it. *Rafelrand* Zeeburgereiland is formed by those who claimed the space decades ago and instigated what today has become an assemblage of colorful creativity, self-built infrastructures, and shared, green spaces. The artificial yet relatively young Zeeburgereiland was built in 1900 from dredging sludge, to prevent Amsterdam's rivers and harbor from rising, and served as a military terrain in its first 60 years. The island only became accessible in 1957, when two bridges were built that connected Zeeburgereiland to the city's mainland. Communities and initiatives that were elsewhere not welcome or looking

to live life differently, created the first building blocks that became the islands' colorful *rafelrand* - a home to artists, *‘vrijbuiters’*, and city nomads. The *rafelrand* is the last remnant of that time. The artistic community Fort Knox right at the waterfront, car workshops in hangars, living community One Peaceful World in their trailers surrounded by trees and bushes, a place where circus wagons rest, the Cruise Inn Rockabilly club (its 80s furniture untouched), two horses of which one is the rafelrand's oldest resident, to name but a few things.

The Appropriation of “Free Space”
The rafelrand's tentative destination plan is “a creative neighborhood” with businesses and activities, and should be comparable to the “mixed” city neighborhood de Sluisbuurt though with lower buildings and more green space. According to the spatial framework, the incorporation of “creativity” into the new neighborhood (to paraphrase the 2023 spatial framework) allows the history of the island - a rafelrand of the city with space for experimentation - to be incorporated in a new way, as plans of the future. So I wonder, how does the municipality understand to be protecting free spaces, when its policy in practice antagonizes its declaration on paper? And how does it reckon its appropriation of the rafelrand's creativity into the new neighborhood justifiable, when pushing for a demolition that denies them a place to stay and a thing to say?

Demolition of free spaces
Next year, however, the *rafelrand* is scheduled for demolition, despite a lack of a concrete plan for the area's future, in terms of for whom and what. Its communities are forced to become memories, absorbed into Amsterdam's counterculture archives, appropriated for consumption and neoliberal policy. This loss adds to the already drastic reduction of Amsterdam's free spaces, from 78 in 1980 to only 15 in 2018. In response to the erasure, ZZW students started to mobilize themselves under the name “Nightingales & Chickens: Unite”, for the future of the rafelrand. The demolition of the ZZW community starts in June 2024, followed by the rafelrand's complete erasure in December 2024. The push for demolition in absence of a concrete destination plan, is one of the reasons that the 2018 *“Vrije Ruimte Akkoord”* (Freospace Agreement) has been initiated: to protect free spaces from demolition for vacancy. The goal of the initiators of The Freespace Agreement 2018 was to legitimize existing

free spaces while stimulating new ones. After mentioning the importance of the protection of rafelranden in their coalition agreement in 2018, the city council promised to protect existing and endangered free spaces, and to make new free spaces available. In their coalition agreement, the city council highlights the value of counterculture and states that the rafelranden ought to be protected. investors are keen to commit to such a demanding project. For example, the sewage system of the planned Sluisbuurt across tramline 26, will have to be fully replaced in just a few decades because of the continuous settling in of the soil. Through the grapevine, I heard that therefore, the Sluisbuurt had to become an Amsterdam skyline (with towers of 143 meter high), to earn back the investments made into stabilizing the soil for construction. With unstable market prices of resources and the push for a demolition without an investor present yet, there is a chance that the soil will end up vacant; perhaps to be filled up with temporary contracts yet again. The question of how the municipality is going to protect free spaces and whether that is possible in the first place has been widely discussed. I think municipal regulation over the in essence unregulated structure of free spaces seems quite evidently antithetical in its logic. Although I understand that for some spaces it might be a solution for survival, I am cynical, or rather, worried, about the appropriation and unification of two very distinct structures into one and the same word: “free space”.

Meer info:
Feel free to reach out! Or join our email list: zzw@riseup.net
Instagram: [zzw_rafelrand](https://www.instagram.com/zzw_rafelrand)
Community website: www.onselandleven.nl/zeeburgereiland

Rechten voor de natuur

In deze webdocu over collectief eigendom is er veel aandacht voor mensen en organisaties die een collectieve eigendomsconstructie gebruiken voor huisvesting, vrije ruimte, het opwekken van energie of de productie van voedsel. Door deze constructie wordt het eigendom geneutraliseerd en verschuift de aandacht van bezit naar gebruik. Dat is een goed idee, maar laten we niet vergeten dat er meer leven op aarde is dan wij mensen en al dat leven is met elkaar verbonden in één fantastisch systeem. Samen zijn we de natuur.

Gek genoeg leven we in een wereld waarin andere, niet menselijke levensvormen niks te zeggen hebben. Wij mensen hebben onszelf boven de natuur geplaatst en besloten dat wij de baas zijn over alles en iedereen op aarde. Een krankzinnige gedachte die heeft geleid tot veel van de alarmerende situaties waarin we ons momenteel bevinden.

Communicatie met dieren en planten is vooralsnog niet mogelijk, maar ondanks dat zullen we ons uiterste best moeten doen om te luisteren naar wat de natuur en al het niet-menselijke leven nodig heeft. Alleen als we de natuur echt serieus nemen is een toekomst voor al het leven op aarde mogelijk. Of we dat realiseren door het geven van rechten aan de natuur is nog maar de vraag, maar het is een begin.

Een hoopvol traject dat wat mij betreft niet snel genoeg kan gaan.

Ambassade van de Noordzee - Stem voor de paling

De Zoöperatie

In de webdocu belichten we veel verschillende, inspirerende coöperaties. De wooncoöperatie, voedselcoöperatie, buurtcoöperatie, energiecoöperatie en ga zo maar door. Bijna alles is coöperatief te regelen - en dat juich ik toe - maar ondanks alle goede bedoelingen, missies en visies lijken we nog vaak te vergeten dat planten, dieren, insecten, bacteriën en schimmels meer zijn dan grondstoffen of producten. Het is de hoogste tijd om serieus na te denken over hoe we het andere, niet-menselijke leven binnen onze bestaande (of nieuwe) organisatiestructuren genoeg ruimte kunnen geven. Dat is misschien niet altijd praktisch en goedkoop, maar op de lange termijn zal het zeer zeker in ons voordeel zijn.

Het Nieuwe Instituut in Rotterdam bedacht met een team van ecologen, filosofen, kunst-

naars, ondernemers en juristen een nieuwe organisatievorm genaamd de Zoöperatie. Een organisatiestructuur voor de samenwerking tussen menselijk en niet-menselijk leven dat de belangen van alle zoë (Grieks voor 'leven') behartigt. Het Zoöp-model maakt de stemmen en belangen van niet-menselijk leven onderdeel van de besluitvorming van organisaties door een plek in het bestuur van een organisatie te reserveren voor een vertegenwoordiger van niet-menselijke levensvormen. Deze Zoöperatie structuur bestaat uit 3 delen. Het Zoönomisch Instituut, de Zoönomische Stichting en de Zoöps zelf. Elk met eigen rollen en verantwoordelijkheden. Het Zoönomisch Instituut ondersteunt Zoöps en de Zoönomische Stichting met kennis en ervaring. Ze zet zich in voor de groei van het netwerk en regelt de certificering van organisaties die een Zoöperatie willen worden. De Zoönomische Stichting heeft de vertegen-

Rechtszaak in het park - De bomen spreken zich uit © Elmo Vermijs

woordiging van het niet-menselijk leven op zich genomen. Dat betekent in de praktijk dat zij als onafhankelijke experts (mensen), afvaardigen, namens het niet-menselijke leven plaatsnemen in het bestuur van een organisatie die zich wil organiseren als een Zoöperatie. Dat kan afhankelijk van de organisatie — een ecooloog, jurist of andere expert zijn. Het model is door vrijwel elke organisatie relatief eenvoudig te implementeren en wat mij betreft, mag dit vanaf gisteren verplicht worden ingevoerd voor alle bedrijven en organisaties ter wereld.

Het is een heel logisch idee, al roept het natuurlijk de vraag op of wij mensen de belangen van de natuur wel kunnen behartigen? Daarbij kun je je ook afvragen of één stem in een bestuur van meerdere mensen echt invloed zal hebben. Die ene stem is uiteraard beter dan niks, maar garandeert nog steeds niet dat een bedrijf vanaf dat moment een koers zal varen die gunstig is voor de natuur en niet-menselijk leven. Er zitten haken en ogen aan deze bestuursvorm, maar die zijn er altijd. De Zoöperatie is een stap in de goede richting, een initiatief met het hart op de juiste plek. Geen radicale verandering maar een zachte manier om het systeem en rechten van binnenuit te veranderen.

Internationale voorbeelden

Het idee voor de Zoöperatie is niet geheel van uit het niets ontstaan, het is geïnspireerd door een drietal mooie voorbeelden uit het buitenland. Die voorbeelden waren de Te Urewera forest, Whanganui river en Mount Taranaki in Aotearoa, Nieuw-Zeeland. In 2014 werd de Te Urewera Act ondertekend en daarmee werd de legale status van het bos dat tot op dat moment werd gezien als national park veranderd en kreeg het bos een eigen identiteit en dezelfde rechten als een persoon in Aotearoa. Na de Te Urewera Act volgden de Wanganui river en Mount Taranaki en daarmee werden deze plekken de eerste ter wereld die van zichzelf zijn en hun eigen rechten hebben.

Als we het hebben over inspirerende voorbeelden uit het buitenland dan is het vanzelfsprekend om Tamaqua Borough, Pennsylvania (USA) te benoemen als eerste community die in 2006 al rechten voor de natuur vastlegde door te erkennen en wettelijk vast te leggen dat het daar gedumpte, giftige rioolslib de rechten van de natuur schond en verboden moest worden.

Ecuador was in 2008 het eerste land ter wereld dat de rechten van de natuur erkende en vastlegde in hun nationale grondwet. Er zijn nog veel meer internationale voorbeelden die de moeite waard zijn om aan te ha-

len, maar we zullen ons in dit artikel beperken tot een aantal initiatieven in Nederland. Meer mooie voorbeelden zijn te vinden in de Rights of Nature movement die in 1972 begon toen de *Southern California Law Review* het artikel 'Should trees have standing - toward legal rights for natural objects' van Christopher Stone, professor rechten, publiceerde. Bekijk de CELDF (Community Environmental Legal Defense Fund) website voor een uitgebreide tijdslijn van de internationale Rights of Nature movement.

Ambassade van de Noordzee

De Ambassade van de Noordzee is een meerjarige casus van het platform *Parlement van de dingen*. De Ambassade van de Noordzee is in 2018 opgericht in Den Haag met het uitgangspunt dat de Noordzee en al het leven in de zee van zichzelf zou moeten zijn. Er is een route uitgestippeld tot 2030 waarin wordt geluisterd naar, gesproken en onderhandeld met de zee. De Ambassade werkt in teams van kunstenaars, wetenschappers, verhalenvertellers en beleidsmakers aan de vertegenwoordiging van de Noordzee en het vergroten van de aanwezigheid van de Noordzee in de politiek en samenleving.

In de eerste fase heeft de Ambassade door middel van projecten zoals *Stem voor de Paling*, *Onderwatergeluid*, *Toekomst van de Delta* en *Windparken op zee* getracht te luisteren naar de zee. De projecten werden gepresenteerd op festivals in verschillende musea en projectruimtes en er werd in 2022 een presentatie gegeven op de biënnale van Sydney. Eind 2022 klaagde de Ambassade van Noordzee de Nederlandse staat aan in een oeffenrechtszaak. Deze *Moot Court* was een experimentele simulatie van een rechtszitting die niet draaide om de uitkomst, maar om de argumentatie. De uitdaging van deze oefenrechtszaak zat in de manier waarop getracht werd de Noordzee en het niet-menselijke zeeleven aan het woord te laten. Er kwam dus geen echte uitspraak.

In 2021 maakten Laura Burgers en Jessica den Outer *Compendium rights of nature - case studies from six continents* in opdracht van de Ambassade van de Noordzee. In deze publicatie is er aandacht voor verschillende internationale rechtszaken waarbij natuurlijke entiteiten zoals bossen, rivieren, bergen en zelfs 'Moeder Aarde' erkend werden als rechtspersoon. De publicatie doet verslag van een juridische revolutie, waarin de natuur niet langer wordt gezien als een 'object' van eigendom, maar als een 'subject' met intrinsieke waarde dat vertegenwoordigd kan worden door het recht.

Stichting Bos dat van zichzelf is

Een ander mooi lokaal voorbeeld is stichting Bos dat van Zichzelf is. Het project is opgezet door jongeren, met de doelstelling om bossen aan hunzelf terug te geven en los te koppelen van menselijke doeleinden. Natuur met zelfbestuur noemen ze het zelf. Om dat voor elkaar te krijgen willen ze bossen vrijkopen en daarna strijden voor de toekenning van persoonlijkheidsrechten, zoals dat gebeurd is met bijvoorbeeld de Te Urewera forrest in Aotearoa. Juridisch gezien is het in Nederland nog helemaal niet mogelijk om een stuk grond of natuur aan zichzelf terug te geven en buiten het bezit van een persoon te plaatsen. Wellicht zou je daarom kunnen overwegen om het bos in collectief eigendom aan te kopen zoals bijvoorbeeld BuyWorld dat doet of om de grond te kopen en daarna een constructie met Grond van Bestaan op te richten zodat het nooit meer verkocht kan worden. Stichting Bos dat van Zichzelf is, is bezig met het bedenken van een juridische constructie gebaseerd op de Akte van Redemptie (1576) en ze hebben bij wijze van test - in samenwerking met stichting SBI - een bos van ongeveer 5 hectare op landgoed Zonheuvel in de Utrechtse Heuvelrug voor een periode van 10 jaar aan zichzelf teruggegeven. Het is een experiment om te kijken wat er gebeurt als je een bos niet meer beschermd en beheerd wordt, maar gewoon met rust wordt gelaten en juridisch en ecologisch op eigen benen laten staan in plaats van ondergeschikt aan de economische belangen van de mens.

De bomen vertellen hun verhaal

In het verleden van stichting Bos dat van Zichzelf is en Ambassade van de Noordzee wil ik graag het werk van kunstenaar Elmo Vermijs onder de aandacht brengen. Elmo werkte - in samenwerking met anderen - aan een project genaamd *Het Amstelpark - de bomen vertellen hun verhaal*. In dit project stonden de bomen van het Amstelpark in Amsterdam centraal en werd door middel van kunst, recht en wetenschap onderzocht hoe de bomen een juridische status konden krijgen en hoe dat kon bijdragen aan de betere bescherming van bomen in het algemeen. Het project bestond uit een *Livinglab*, de installatie *Parlement van de bomen* en een speculatieve rechtszaak in het park.

Het *Livinglab* was een tentoonstelling waar in bezoekers aan de hand van jaarringen leerden over de levensgeschiedenis van een boom, hoe ze een hittegolf ervaren en zovoorts. Op de tentoonstelling kon je ook zien hoe in jaarringen onderzoek werkt en hoe het met de vitaliteit van de bomen in het park gaat. Het onderzoek werd gebruikt in de rechtszaak waarin boombioloog Dr. Ute Sass-Klaassen als deskundige gehoord werd.

Het *Parlement van de bomen* is een installatie bedoeld om de dialoog met onze niet-menselijke omgeving aan te gaan en te betrekken in ons denken en handelen. Dit gedachtengoed werd samen met milieujuristen Jessica den Outer, Jan van de Venis en anderen onderzocht middels lezingen en lesprogramma's. Dit alles resulteerde uiteindelijk in de speculatieve Rechtszaak in het park - *de bomen spreken zich uit* op zondag 16 oktober 2022. Tijdens deze rechtszaak werden de bomen op juridisch en artistieke wijze gerepresenteerd als rechtspersonen om lokale vervuilers ter verantwoording te roepen. Er werd tevens gekeken naar het ecosysteem van het park en het ecosysteem van onze democratie.

Uit deze oefenrechtszaak kunnen we concluderen dat het park maar ook onze democratie nog volop in ontwikkeling zijn en dat we ondanks een aantal mooie initiatieven internationaal gezien behoorlijk achterlopen. Het wordt de hoogste tijd om ons ook in Nederland klimaat adaptief op te stellen met betrekking tot het recht.

Maas in de wet

De Maas is een 950 km lange rivier die ont-

Maas Cleanup - Opruimactie Noord Limburg © Ger Peeters

sprint in Frankrijk, via België naar Nederland stroomt en uiteindelijk uitmondt in de Noordzee. Mijn vader woont in Berg aan de Maas in Zuid-Limburg en dus weet ik hoe fantastisch mooi de rivier en het land er omheen zijn. Ik heb de Maas behoorlijk zien stijgen en in droge periodes ver zien dalen. De Maas is een indrukwekkende natuurkracht die met veel geweld tegen de oevers kan beuken en alles dat in de weg staat meedogenloos zal meesleuren. Helaas heb ik ook met eigen ogen gezien hoe vies het water kan zijn en hoeveel afval er soms langs de oevers ligt. Ik was daarom blij om te lezen dat in navolging van de Whanganui rivier in Aotearoa, men in Nederland bezig is om te strijden voor rechten voor de Maas. De organisatie Maas Cleanup bestaat uit tientallen bedrijven en organisaties en is vastbetoeld om ervoor te zorgen dat de rechten van de Maas op de politieke agenda worden gezet. Een schone Maas is niet alleen van belang voor het niet-menselijke leven in de rivier, maar ook voor omwonenden die van de Maas afhankelijk zijn voor schoon drinkwater en een schone omgeving. Op dit moment is de Maas nog volledig onbeschermd en komen regeringen en bedrijven nog te makkelijk weg met vervuiling en vernietiging.

Maas Cleanup is een petitie gestart en heeft de bijna 10.000 opgehaalde handtekeningen op 29 maart 2022 aan de Tweede Kamer aangeboden. Helaas heeft de Tweede Kamer de petitie geparkeerd en is er alweer 1,5 jaar kostbare tijd verstreken. De belangen van de Maas staan on hold en intussen gaat men vrolijk door met het dumpen van zichtbaar en onzichtbaar afval in het water.

Onderdeel van een groot geheel

Het geven van rechten aan de natuur is een logische gedachte, maar wellicht nog steeds te veel gedacht vanuit het perspectief van de mens. Want wie gaat bepalen welke rechten de natuur krijgt en hoe worden die precies vertegenwoordigd? Hoe weten we wat de natuur nodig heeft en hoe geven we de natuur een stem zonder met haar te kunnen communiceren? Er wordt veel onderzoek gedaan naar onderlinge communicatie van walvissen, apen en andere dieren en het zou natuurlijk geweldig zijn om meer van deze indrukwekkende dieren te begrijpen, maar laten we vooral niet denken dat we er dan zijn. Ondanks de menselijke inventiviteit en intelligentie, en onze al maar krachtigere computers zullen we de natuur nooit volledig kunnen begrijpen en dat zouden we ook niet moeten willen. Com-

municatie met dieren lijkt een sprookje maar het zou ook verstorende en onvoorziene gevolgen kunnen hebben. Onderdeel zijn van de natuur betekent niet dat we alles hoeven te doorgronden en begrijpen. We begrijpen onszelf vaak niet eens, laat staan de complexiteit van de natuur met haar miljoenen verschillende levensvormen.

De gecreëerde afstand tussen mens en natuur is onnatuurlijk en ongewenst. Het is ronduit idioot dat mensen niet meer weten wat een echt bos is, dat kinderen niet weten waar ons voedsel vandaan komt, dat we rücksichtslos blijven kappen en graven, rivieren vervuilen, dieren mishandelen en stervende bloemen aan elkaar geven als we iets te vieren hebben. We hoeven echt niet allemaal paardenfluisteraars of bomenknuffelaars te worden, als we maar beseffen dat we onderdeel zijn van een groter geheel en we zelf niet gezond kunnen zijn als het grote geheel ook niet gezond is.

Opvoeding

Ik kan me goed herinneren uit mijn jeugd in de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw dat er destijds al vegetariërs, veganisten en *animal rights* activisten waren. Ik was een kind dat veel in het bos speelde, mijn opa graag in de moestuin hielp en een konijn als huisdier had maar veel intenser dan dat was mijn relatie met de natuur niet. Als ik hoorde dat iemand vegetarisch was omdat hij/zij het zelig vond voor de dieren dan respecteerde ik dat maar goed begrijpen deed ik het niet want elke dag vlees eten was doodnormaal bij ons thuis. Ik neem niemand persoonlijk iets kwalijk maar beseft nu wel dat onze relatie tot de natuur begint bij de opvoeding en het onderwijs. Wat wordt je geleerd, welke verhalen worden er verteld, wat of wie krijgt de aandacht en zovoorts? Als je kinderen opvoedt met het idee dat vervuiling oké is, dat je dieren mag verminken en ongelimiteerde consumptie het hoogst haalbare doel in het leven is dan kun je niet verwachten dat die kinderen opgroeien tot mensen met veel respect voor de natuur. Het is dus essentieel om kinderen van kleins af aan de juiste verhalen te vertellen en ze op te voeden in harmonie met de natuur. Prioriteit nummer een voor de lange termijn.

Iedereen activist vóór het leven

Ondanks de hoopgevende voorbeelden uit binnen- en buitenland is het nog steeds allesbehalve normaal dat mensen de natuur respecteren en dat we vanuit onze wetge-

ving de natuur beschermen. Wat mij betreft, is dit de grootste en belangrijkste opgave van deze tijd, waar we met z'n allen mee aan de slag moeten, zowel op individueel als collectief niveau. We moeten ophouden met wijzen naar de ander en hand in eigen boezem steken. Laten we deze gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen en allemaal activist vóór het leven worden.

Radicale verandering en revoluties komen meestal van onderop en ook dit keer zal het niet anders zijn want onze volksvertegenwoordigers zijn te druk met zich zelf bezig en hebben het lef niet om de welgestelde vervuilers, uitbuiters en afpersers aan te pakken. We kunnen proberen om onze politici en de vervuilers op te voeden, maar we kunnen ook besluiten om elk bedrijf dat de natuur geweld aan doet te boycotten. Volledig geweldloos kunnen we de macht grijpen en de juiste keuzes afdwingen. Voor onszelf, voor toekomstige generaties, de natuur en al het niet-menselijke leven op aarde. Die macht hebben we echt.

Als we een mooie, gezonde toekomst wensen voor onszelf en toekomstige generaties dan zullen we af moeten van de gedachte dat wij mensen eigenaar zijn van grond, bossen, lucht en zeeën en boven alle andere vormen van leven staan. We zijn onlosmakelijk verbonden met en afhankelijk van de natuur. Als de natuur sterft zullen wij mensen ook sterven.

Het geven van rechten aan de natuur is een poging om de natuur te beschermen. Ik weet zeker dat veel mensen het vreemd zullen vinden om een aap, een bij, een rivier, een bos of varken rechten te geven en daarmee gelijk te stellen aan de mens. Vanuit ons huidige perspectief is dat ook een vreemde gedachte, maar het staat als een paal boven water dat er iets moet veranderen in onze relatie met de natuur en het respect voor niet-menselijk leven op aarde.

Tegen de sceptici zou ik willen zeggen dat ze veel meer te verliezen hebben dan ze zelf beseffen. Niemand - ook een miljardair niet - ontkomt aan de gevolgen van afstervende ecosystemen. Geld is niks waard als we er samen niet voor zorgen dat de balans met de natuur wordt hersteld. En wat willen we onze kinderen en kleinkinderen later vertellen? Dat we heel egoïstisch alles hebben verprutst en opgegeven of dat we gezamenlijk alles op alles hebben gezet om de aangebrachte schade te herstellen? Ik kies voor de laatste optie en hoop dat iedereen dat doet voor het te laat is.

Groeten uit Bajesdorp

Bajesdorp - Open huis

Zaterdag 14 oktober

Fotografie: Ivo Schmetz

Vrijplaats voor de toekomst
Een huis hoort geen snelle handel te zijn, maar een blijvende plek om te wonen en te leven.

Met de collectieve, revolutionaire eigendomsvorm van VrijCoop halen we het Bajesdorp gebouw voorgoed van de vastgoedmarkt af. Zo garanderen we op de lange termijn de betaalbaarheid van de woonruimtes en ateliers.

Een duurzame, artistieke, solidaire en inclusieve toekomst waaraan ook jij kunt bijdragen.

Obligaties te koop
Sommigen van jullie hebben in 2021/2022 al steun geboden aan de VrijCoop van Bajesdorp door obligaties te kopen. Te gek! Mede dankzij jullie zijn we al zó ver gekomen dat het gebouw een feit is.

Wil jij helpen ons over de eindstreep te trekken?

Meer info:
www.bajesdorp.nl

Where we're at Juli Laczkó 4bid Gallery Amsterdam 6-7-8 December 2023

*'There, where we're at, you can't go to collect wood.
If you go, they'll beat you, they'll punish you, they'll arrest you.
That's no good.'*

'Where we're at' is an interactive installation that reflects on the similarities and differences between the global waste crisis and a specific local tradition of precarious survival in Eastern Europe. Its materials and circuits are composed of trash, its stripped copper is sensitive to the touch. It aims to provide a window into the experiences of people who engage with lomi' as an ever so unpredictable livelihood.

Lomtalanítás is a once-a-year-only junk clearance when whole neighborhoods of Budapest, hundreds of households all simultaneously, are allowed to dispose of their bulky waste on the street to be collected. Streetscapes change into trashscapes. Lomi is the practice of going over these hills of waste the night before the collection and scavenging useful things from the bulk, a practice common in all places where lomtalanítás happens. Traditionally, lomtalanítás serves as a (partial) livelihood for people in extreme poverty. They select, transport and sell the waste by the category to several parties (recyclers, companies, village markets, etc).

This pattern is somewhat similar to the process of high-GDP countries dumping their tonnes of toxic (electronic) waste in low-GDP countries via gray-zone, semi-legal methods. Poor populations of the victim countries select, burn and sell the waste, just like the rummagers of the lomtalanítás do. Copper, aluminum, steel, lead, precious metals extracted from printed circuit boards are the most valuable in both processes. Wood is burned for heat, and some objects and tools can be resold or repaired for own

use. The finding, selecting, transporting and sales of the materials happens within a one-of-a-kind informal economy with its own unwritten rules.

'Where we're at' is hosted by 4Bid gallery at the OT301. 4Bid develops temporary cultures and interlinks fields of knowledge and comprehension through arts and culture. 4bid is a non-profit space that strives to bring consciousness about current social situations. On the three afternoons of the exhibition, discussions will take place with the moderation of the author Juli Laczkó and renowned intermedia artist Eszter Ágnes Szabó. They invite you to join the conversation about the perception and journey of materials to waste and beyond, about geographical differences regarding the perception of sustainability and about the potential of an anarchist view of the Solarpunk movement.

Juli Laczkó is an Amsterdam-based media artist and critical maker, who, with her latest work, engages in a conversation about the journey of materials and the conditions that this journey creates. Her work appeared internationally from Leipzig, Vienna, Budapest, Zagreb, Bratislava to Istanbul and Nevada in group- and solo exhibitions. Her research is informed by the intersection of visual arts and hacker culture. Her monograph titled 'The Art of Hacking: Strategic Interactions between Hacker Culture and Visual Arts' was published in 2021.

'Where we're at' at 4bid Gallery is made possible with the support of the Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Books tip top 5

Tips and links to releases are always welcome.
Please send them to books@amsterdamalternative.nl

Regenesi
George Monbiot
Publisher: Starfish books
Release date: 10-2023
Price: €27,50 // ISBN: 9789492734266

Landbouw is de grootste oorzaak van de milieuverwoesting op aarde. We bekritisieren de verstedelijking, maar de landbouw is als een olievlek die dertig keer zoveel land in beslag neemt. Aan de hand van verbluffende nieuwe inzichten in de ecologie van de bodem bespreekt Monbiot hoe een veranderende kijk op de wereld onder onze voeten ons in staat kan stellen om meer voedsel te produceren met minder landbouw.

Er is wél een alternatief
Hans Rodenburg, Koen Bruning, Noortje Thijssen

Publisher: AmbolAnthos uitgevers
Release date: 09-2023
Price: €23,99 // ISBN: 9789026364471

In Er is wél een alternatief laat een breed scala aan denkers zien hoe we kunnen toewerken naar een eerlijker, duurzamer en democratischer Nederland. De auteurs komen uit diverse maatschappelijke organisaties, de politiek en de academische wereld en nemen verschillende facetten van ons leven onder de loep. Of het nu gaat om de huizen waarin we wonen, de bedrijven waarbij we werken of het voedsel dat we eten: op alle vlakken kan en moet het anders.

Dubbelganger
Naomi Klein
Publisher: De Geus
Release date: 09-2023
Price: €25,99 // ISBN: Dubbelganger

Klein richt haar blik naar binnen, naar onze collectieve geestestoestand, maar ook naar buiten, waar de klimaat-, economische, medische, en politieke crises van deze tijd overal in elkaar grijpen. Zo eindigt wat begon als het verslag van een persoonlijke obsessie als een briljante politieke en culturele analyse. Bovenal is Dubbelganger een zoektocht naar een uitweg uit de Spiegelwereld, een manier om - verenigd en solidair - de wanhoop en de verwarring achter ons te laten.

In schaamte kun je niet wonen
Cody Hochstenbach

Publisher: Das Mag
Release date: 09-2023
Price: €15 // ISBN: 9789493320079

Na de publicatie van *Uitgewoond* belde zijn moeder hem boos op: waarom moest hij zo nodig de vuile was buiten hangen? Dit telefoontje bracht hem een nieuw inzicht: schaamte is cruciaal om de wooncrisis te begrijpen. Door schaamte centraal te stellen, schijnt Cody met dit vlamvende én persoonlijke verhaal een nieuw licht op de impact van het woonbeleid dat stelselmatig levens verwoest.

De Patriarchen
Angela Saini

Publisher: Ten Have
Release date: 08-2023
Price: €24,99 // ISBN: 9789025908850

In de 19e en 20e eeuw begonnen filosofen, historici, antropologen en feministen actief te twijfelen aan wat patriarchaat betekende. 'De patriarchen' is een diep hoopvol boek - een dat een veelheid aan menselijke regelingen onthult die de oude grote verhalen ondermijnen en mannelijke suprematie blootstellen als niet meer (en niet minder) dan een voortdurend verschuivend element in systemen van controle.

25 jaar Plantage Dok: Feest!

Amsterdamse Broedplaats Plantage Dok bestaat 25 jaar! Dat willen we graag met lekker veel mensen vieren. Op zaterdag 16 december nodigen we je bij ons uit. 's Middags zijn alle ateliers open van 12:00 tot 17:00, om 18:00 uur houden we een gezamenlijk diner verzorgd door onze in-house chefs Taste Before You Waste en daarna gaat het feest vol aan met performances en muziek. De entree is op donatie-basis.

We zijn nu een kwart eeuw oud en daar zijn we echt heel trots op. Plantage Dok combineert al decennia lang talloze functies in eigen beheer en op eigen wijze. Vanaf de kraak in 1998, tot de aankoop in 2000 en alle ontwikkelingen daartussen en sindsdien hebben deze plek gemaakt tot wat het nu is: een solidaire gemeenschap waar kunst, cultuur, sociaal wonen, activisme en ambachten samenkomen in een bruisend geheel waar altijd wat te doen is.

Op het feest willen we die rijkdom en verscheidenheid met jullie delen. De zaal en het cafe zullen worden gevuld met kunstwerken en performances van Dokkers, na het eten is het feest in zowel de Dokzaal, Dokhuis Gallerie, *Molk Factory* en op andere verborgen plekken in het gebouw zoals bij *Meduse Magiq*. De line up voor 's avonds bestaat vooralsnog uit *Spill Gold*, *Meral Polat Trio*, *Lifeless Past*, *Han Bennink & Oscar Jan Hoogland*, *ZEA*, *Periot*, *Yodel Queen* en *Rolodex* en een bijzonder dansbare afsluiter met een politieke boodschap die zich ook goed leent om luidkeels meegezongen te worden. Het Berlijns/Amsterdams A/V collectief *Mute* zorgt voor het nachtoprogramma.

Naast het tijdsverloop vieren we vooral wat er in die 25 jaar allemaal is neergezet. De Plantage Dok is het trotse thuis geweest van talloze tentoonstellingen en theaterproducties. Ook veel Dokkers zijn betrokken met kunst op alle fronten van vernieuwing. Veel werk is sociaal begaan en gaat hand in hand

Kom ons bezoeken in de ateliers, bij de bar, in de zaal, verborgen ruimtes en in de wandelgangen en vier onze verjaardag met ons mee op 16 december!

met activisme op tal van thema's, van mensenrechten tot duurzame landbouw. De Anarchistische Boekenbeurs van Amsterdam vindt hier al jaren elke herfst plaats en is uitgegroeid tot het grootste activistische evenement van Nederland.

Plantage Dok is een groot complex met als middelpunt de Dokzaal. Het gebouw is in 1872 gebouwd als kerk. Dit is nog duidelijk te zien aan het balkon dat rond de Dokzaal loopt, en de pilaren waarop het steunt. Daaromheen zit een aantal werkruimtes en ateliers langs een lange centrale gang. Vooraan de straat is de Dokhuis Gallerie met een grote kelderruimte met podium. Ernaast bevindt zich een gedeelde werkruimte met groepen op het gebied van solidaire landbouw, (A)seed migratie (All Included) en het kunstenaars-initiatief Participating Artists Press Agency (PAPA). Daarboven bevinden zich drie verdiepingen aan woonruimtes met een warme interne gemeenschap. De verschillende onderdelen vullen elkaar aan tot een veelzijdig geheel. Ons bijzondere woon-werkpand staat midden in de stad en is er voor iedereen.

Kom ons bezoeken in de ateliers, bij de bar, in de zaal, verborgen ruimtes en in de wandelgangen en vier onze verjaardag met ons mee op 16 december!

Adres: Plantage Doklaan 8-12

ADEV + Squatting action Prinsengracht

Photo report

Saturday 21 October

Photography by Ewa Wielgat

Agenda November

WEDNESDAY 01 NOVEMBER

Cinetol // 20:00 // € 11,50
Melle | album release show
 Support: MarynCharlie

THURSDAY 02 NOVEMBER

Huis te Vraag // 16:00 // € 0
Dansperformance: Zielsverwanten
 (o.l.v. Pierik L'istelle van St. Ongoing)
 Allerzielenmoment (vanaf 16.45u)
 (jaarlijkse traditie van Huis te Vraag)
Plantage Dok // 18:00 // € 0
Thursday Dok Night with live music
WG // 19:00 // € 0
To Move Slowly, Especially As a Result of Outside Forces
 Sara Bjartand, Pausenc clown, Roosmarijn
 Schoonewelle, Nienke Sybrandy
OT301-4bid Gallery // 19:30 // € 7
Highs & Lows - EVENING OF PERFORMANCES
 Clio Van Aerde - Simone Heijloo - Anna Valentini
Cinetol // 20:00 // € 10
 Y.M.I. + Blue Monday
Pakhuis Wilhelmina-Mezrab // 20:00 // € 14,50
Club Amsterdam Klezmer - Live Dobranotch +
 Amsterdam Klezmer Band - Ramses Hoppa
Plein Theater // 20:30 // € 17,50
Black Ash
 Andrea Hackl

FRIDAY 03 NOVEMBER

Filmhuis Cavia // 17:00 // € 0
CAVIA 40 JAAR | Guided tour of the shop windows
 project Kunsttraject, starting at Van Limburg
 Stirumplein
 Still Moving - Kunsttraject shop windows
OCCII // 20:00 // € 10
[SOLD OUT] LEWSBERG + RACCOON RALLY + DJ STEVE
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
CAVIA 40 JAAR | Film d'Amore e d'Anarchia / Love
 & Anarchy, Lina Wertmüller, 1973
Cinetol // 20:45 // € 10
There's No Recipe | support: David Rooker
OT301-Studios // 21:00 // € 13
OFF.BEAT Collective
 North Not South, DJ Euphonics, Kontakt, Marijn S

SATURDAY 04 NOVEMBER

NDSM Treehouse // 13:00 // € 4
WORKSHOP: TEXTILE, REVIVE & BLOCK PRINT
Filmhuis Cavia // 17:00 // € 5
CAVIA 40 JAAR | Cinenova presents: The Work We
 Share
 Now Pretend + Loss of Heat + Sweet Sugar Rage
OCCII // 20:00 // € 0
ALARM PHONE BENEFIT NIGHT: ONEGG + CLIT-TEBAND + M4CHT [DJ Set]
Het Tolhuis // 20:00 // € 15
Lust for Life!
 DJ Beatblender, DJ Hassleman
Filmhuis Cavia // 21:00 // € 5
CAVIA 40 JAAR | Naughty Boys (on 16mm)
 Eric de Kuyper, 1984
OT301-Studios // 23:00 // € 11
Rave Against SMA
 AutopsKi, KARIMOOO, Oneiroi, S'ENDO, and
 Secret Headliner!

SUNDAY 05 NOVEMBER

Filmhuis Cavia // 12:00 // € 0
CAVIA 40 JAAR | Open studios at Tweede Nassau
 Ateliers
 Works in progress, exhibitions and short films
Huis te Vraag // 14:30 // € 0
Ode aan de Dode: theater, poëzie en zang.
 (programma samengesteld door Joyce van Saane)
Filmhuis Cavia // 18:00 // € 0
CAVIA 40 JAAR | Found in Translation at Tweede
 Nassau Ateliers (studio 21) + Q&A
 Short films by 9 artists

MONDAY 06 NOVEMBER

Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
CAVIA 40 JAAR | In Krakende Welstand (on 16mm)
 + Q&A with producer Digna Sinke
 Mijke de Jong, 1989

TUESDAY 07 NOVEMBER

Filmhuis Cavia // 20:30 // € 3
CAVIA 40 JAAR | Cine Interzone presents: W.R.:
 Mysteries of the Organism
 Dušan Makavejev, 1971
WEDNESDAY 08 NOVEMBER

THURSDAY 09 NOVEMBER

Plein Theater // 15:30 // € 12
KoKeRS (3+)
 DadoDans | Gaia Gonnelli
Cinetol // 20:00 // € 14,50
NO CIGAR
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
CAVIA 40 JAAR | YOL - The Full Version
 Yılmaz Güney, 1982/2017
THURSDAY 09 NOVEMBER
Plantage Dok // 18:00 // € 0
Thursday Dok Night
Rialto VU // 19:15 // € 0 - 12
 Fiction & Science - Perfect Blue
 Introduced by researcher Sarah Eskens
Cinetol // 20:00 // € 11,75
Chica Chica | Album release | Support: Cocobolo
OCCII // 20:00 // € 10
 Ak'chamel, The Giver of Illness (US/Akuphone) +
 CoBnûts (PT/NL)+ KALIMBA MACHINA
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
CAVIA 40 JAAR | De Stad Was Van Ons + Q&A with
 Eric Duivenvoorden
 Joost Seelen, 1996
Pakhuis Wilhelmina-Mezrab // 20:30 // € 14,50
Dia de los Muertos - Live Lo Poloko - dj Dragon-slayer
Plein Theater // 20:30 // € 17,50
Moving On! - Sway
 Andreas Hannes

FRIDAY 10 NOVEMBER

OT301-4bid Gallery // 18:00 // € donation
4bidday
 Exhibition and discussion
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
CAVIA 40 JAAR | Cine Fantastico: The Beyond (on
 35mm)
 Lucio Fulci, 1981
OT301-Studios // 21:00 // € 5
NHC vs Zen Rockers
 Vega Selecta, Pinedub, Selecta Boson, Ultramars,
 Amias, Meja

SATURDAY 11 NOVEMBER

Filmhuis Cavia // 17:00 // € 5
CAVIA 40 JAAR | Filmkafee Cavia + Q&A with
 former and current volunteers
 Short films
NDSM Treehouse // 20:00 // € 10
LIVE AT OUR PLACE: Nevera Soundsystem ft.
 Nora + Sing the Body Electronic
 Nevera Soundsystem, Nora, Sing the Body Elec-
 tronic
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5 online
CAVIA 40 JAAR | Cavia Club Night at Zaal 100
 Analog projections, queer performances & DJs
OT301-Studios // 22:00 // € 10
Abys
 Acidupdub, 1nc1n, Stefan ZMK, Kiki
 Toao & Rombout

Agenda November

SUNDAY 12 NOVEMBER

Huis te Vraag // 15:00 // € 0
Een Rouwritueel en Ode aan onze Amsterdamse stadsgenoten
 (door Botanic Circus: Nina Boas en Arlette van
 Laar)
Cinetol // 19:30 // € 12,50
Ruby Haunt | Support: Echo Beatty
OT301-Studios // 20:00 // € 15
 Subbacutcha: Deki Alem
 Deki Alem

THURSDAY 16 NOVEMBER

Plantage Dok // 18:00 // € 0
Thursday Dok with Symbiopsychotaxinema
Cinetol // 20:00 // € 15
Yoràn Vroom's Group of Friends | Special guest:
 Glenn Gaddum Jr.
 Yoràn Vroom's Group of Friends, Glenn Gaddum Jr.
Plein Theater // 20:30 // € 13
Amsterdam Talks Sex: Body Positivity
 Handan Aydin (host) & gasten t.b.a.

FRIDAY 17 NOVEMBER

OT301-4bid Gallery // 12:00 // €
HATCH
 Caroline Bach, Dariusz Wojdyga, Maria Stella
 Lydaki, Chella Giphart Claire Normand
Plein Theater // 20:30 // € 17,50
Oosterpoke Stand Up Comedy Showcase
OT301-Studios // 21:00 // € 11
Unknown Electronics
 MaxPacemaker, Boris Uytterhaegen, Opitz, Car-
 men Jaci + Matthew Schoen (live A/V), Superbasic

SATURDAY 18 NOVEMBER

OCCII // 0:00 // € 10
ZEA w/ XAVIER CHARLES (FR), HARALD AUSBØ &
 INEKE DUIVENVOORDE + RECEPTACLES (SE) + DJ
 JUST REGARDS
OT301-4bid Gallery // 12:00 // €
HATCH
 Caroline Bach, Dariusz Wojdyga, Maria Stella
 Lydaki, Chella Giphart Claire Normand
OT301-4bid Gallery // 17:00 // €
OT301=24th anniversary event
 OT301 members
Cinetol // 19:30 // € 16
Jaakko Eino Kalevi | i.s.m. Paradiso
 Jaakko Eino Kalevi
Plein Theater // 20:30 // € 17,50
The liminal passage - première
 Dorit Weintal & Salvoandrea Lucifora
OT301-Studios // 22:00 // € 7
OT301=24th anniversary event
 Blind Ambition (live), Sonic Nomad, Godest,
 D.M.H., Power VS Power, Stevie, Klerozooi, Vartan,
 No28

SUNDAY 19 NOVEMBER

OT301-4bid Gallery // 12:00 // €
HATCH
 Caroline Bach, Dariusz Wojdyga, Maria Stella
 Lydaki, Chella Giphart Claire Normand
NDSM Treehouse // 14:00 // € 5,2
WORKSHOP: CULTIVATING SELF-LOVE
Plein Theater // 16:00 // € 17,50
The liminal passage
 Dorit Weintal & Salvoandrea Lucifora
Rialto De Pijp // 19:00 // € 0 - 12
Docupodium - Moeder Suriname
 Regisseur Tessa Leuwsha, Hanneke Groenteman
Cinetol // 20:00 // € 11
Josef Kowalsky | release show
 Josef Kowalsky

WWW.AMSTERDAMALTERNATIVE.NL

Agenda December

FRIDAY 01 DECEMBER

OT301-4bid Gallery // 17:00 // € donation
4bid=10th anniversary weekend
OCCII // 20:00 // € 8
THE HOMESICK + SPULLEN + CITRUKS

SATURDAY 02 DECEMBER

OT301-4bid Gallery // 17:00 // € donation
4bid=10th anniversary weekend
 tba

SUNDAY 03 DECEMBER

NDSM Treehouse // 11:00 // € 5,2
EMBODIED REVERENCE: WEAVING FEMINISM, SPIRITUALITY AND EARTH WORKSHOP
Zone 2 Source // 15:00 // € 0
FINISSAGE
 Lia Mazzari
Cinetol // 20:00 // € 11
MOOD presents: "The Quest"
 MOOD

MONDAY 04 DECEMBER

Cinetol // 20:00 // € 20
Orbit | Sunday By The River Tour 2023
 orbit

WEDNESDAY 06 DECEMBER

Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Translating Ulysses
 Aylin Kuryel, Firat Yücel | 2023 | NL/TK | 71' | EN
 subtitles

THURSDAY 07 DECEMBER

Cinetol // 20:00 // € 15
Yoràn Vroom's Group of Friends | Special guest:
 Sydney Imani
 Yoràn Vroom's Group of Friends, Sydney Imani

FRIDAY 08 DECEMBER

Cinetol // 21:00 // € 13,5
Dream Nails
OT301-Studios // 23:00 // € 12
PaperTape Presents: Equinox x Phuture T x Chris
 Inperspective x Dart
 Equinox, Phuture T, Chris Inperspective, Dart

SATURDAY 09 DECEMBER

Plein Theater // 20:00 // € 17,50
Nieuwe Noten Amsterdam: Schaduwspeel
 Jelmer de Moed (klarinet), Elisabeth Hetherington
 (sopraan)

SUNDAY 10 DECEMBER

Plein Theater // 15:00 // € 15,50
Topsy Turvy (4+)
 Keren Levi | NeverLike
OT301-4bid Gallery // 19:00 // € DONATION
4biden SOUNDS 4biden SPACES: Surround Live
 Electro-acoustics performance
 pakkyone
Cinetol // 19:30 // € 13,50
NEUNUNDNEUNZIG & Blanche Biau - wanneer is
 het zo leeg geworden?
 NEUNUNDNEUNZIG, Blanche Biau

THURSDAY 14 DECEMBER

OT301-4bid Gallery // 15:00 // € donation
UvA students expo
 tba
Cinetol // 20:00 // € 11,50
LOVE COUPLE | Special guest: GUYU

SATURDAY 16 DECEMBER

Plein Theater // 20:30 // € 17,50
About Time
 But What About

WEDNESDAY 20 DECEMBER

Cinetol // 20:00 // € 13,50
Midas | Support: Roofman
 Midas, Roofman

FRIDAY 22 DECEMBER

Cinetol // 20:00 // € 10
Geertruida presents: Lmnop album release
 Support: Targus Aims
OCCII // 20:00 // € 10
RAT CAGE (UK) + TURQUOISE (FR) + OUST + AZIJNPISSER
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Kissable Screens: L.A Zombies
Plein Theater // 20:30 // € 17,50
Oosterpoke Stand Up Comedy Showcase

SATURDAY 23 DECEMBER

Plein Theater // 20:30 // € 17,50
'Ze zitten en zeggen even niets' van Ali Junejo
 Studio Antigone

Come and celebrate OT301's 24th birthday with us!

Open studios, exhibitions, concerts, workshops, performances, screenings, drinks, raffles, dancing & more!

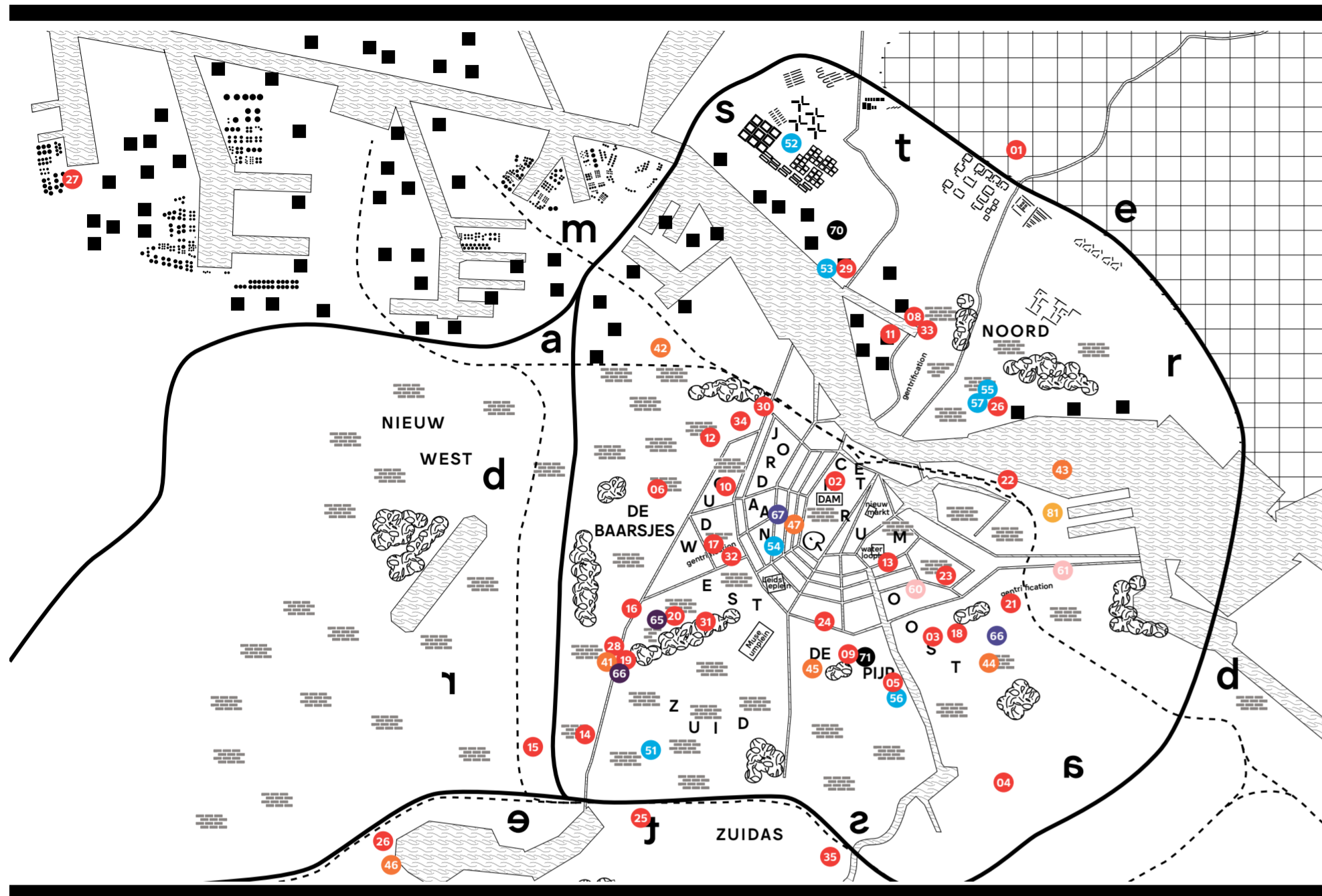
From 3:01PM – 5AM

18.11.23

www.ot301.nl

Amsterdam city map

More info on our website

www.amsterdamalternative.nl

Join

the collective!

Become

a member of

Amsterdam Alternative

www.amsterdamalternative.nl/join

Participating venues

- 01** **ADMnoord - 't Groene Veld**
Cultural free zone
Buikslotermeerdijk 95
hetgroeneveld.amsterdam
- 02** **Astarotheatro**
Theatre, arts...
Sint Jansstraat 37
astarothoatro.com
- 03** **Badhuis theater**
Community theatre
Boerhaaveplein 28
badhuistheater.nl
- 04** **Bajesdorp**
Under construction
Wenckebachweg 12-46
bajesdorp.nl
- 05** **Cinetol**
Live-music, arts, bar
Tolstraat 182
cinetol.nl
- 06** **De Appel**
Evolving arts centre
Schipluidenlaan 12
deappel.nl
- 07** **De Bermtoerist**
Drinks, art, food...
Lijnderdijk 101, Zwanenburg
debermtoerist.nl
- 08** **De Ceuvel**
Cafe, workspaces
Korte Papaverweg 2- 6
deceuvel.nl
- 09** **De Fabriek**
Woon- werkpand
Van Ostadestraat 233
ostade233.nl
- 10** **De Nieuwe Anita**
Music, bar, culture...
Fred. Hendrikstraat 111
denieuweanita.nl
- 11** **De Ruimte**
Cultural space, bar...
Distelweg 83
cafederuimte.nl
- 12** **Filmhuis Cavia**
Counterculture cinema
Van Hallstraat 52-1
filmhuiscavia.nl
- 13** **Fort van Sjakoo**
Bookstore
Jodenbreestraat 24
sjakoo.nl
- 14** **Helicopter**
Music rehearsal studios
Helicopterstraat 8
helicopteramsterdam.nl
- 15** **Kaskantine**
Bar, restaurant, farm...
Handbalstraat 1
kaskantine.nl
- 16** **Kostgewonnen**
Woon- werkpand
3e Kostverlorenkade 34
kostgewonnen.nl
- 17** **LIMA**
Platform for media art
Arie Biemondstraat 111
li-ma.nl
- 18** **Nieuwland**
Living, working, arts
P. Nieuwlandstr. 93-95
nieuwland.cc

Participating venues

- 19** **OCCII**
Music, bar, arts...
Amstelveenseweg 134
occi.org
- 20** **OT301**
Music, arts, food, film
Overtoom 301
ot301.nl
- 21** **Plein Theater**
Theatre, arts, music
Sajetplein 39
plein-theater.nl
- 22** **Pakhuis Wilhelmina**
Work- and public spaces
Veemkade 572
pakhuiswilhelmina.nl
- 23** **Plantage Dok**
Mixed functions
Plantage Doklaan 8
plantagedok.nl
- 24** **Rialto De Pijp**
Cinema
Centuurbaan 338
rialtofilm.nl
- 25** **Rialto VU**
Cinema
De Boelelaan 1111
rialtofilm.nl
- 26** **Rijkshemelvaartdienst**
Squat, arts, food
Oude Haagseweg 58
rijkshemelvaart.com
- 27** **Ruigoord**
Living, arts, festivals
Ruigoord 76
ruigoord.nl
- 28** **Theatro Munganga**
Cozy social theatre
Schinkelhavenstr. 27hs
munganga.nl
- 29** **Treehouse, NDSM**
Ateliers, gallery
T.T. Neveritaweg 55-57
treehousendsm.com
- 30** **Volta**
Nice bookshop, coffee
Houtmankade 336
voltaamsterdam.nl
- 31** **Vondelbunker**
Arts, activist space
Vondelpark 8
vondelbunker.nl
- 32** **WG foundation**
Ateliers, gallery
WG Plein t/o nr 80
puntwg.nl
- 33** **Workshop op de Ceuvel**
Theater en studio
Korte Papaverweg 6c
workship.nu
- 34** **Zaal100**
Working, living, arts
De Wittenstraat100
zaal100.nl
- 35** **Zone2Source**
Art, nature, technology
Amstelpark
zone2source.net

Other alt. spaces

- 41** **Anarchistic library**
Library, books,
1e Schinkelstraat 14-16
agamsterdam.org
- 42** **Buurtboerderij**
Eat, drink, chill
Spaarndammerdijk 319
buurtboerderij.nl
- 43** **Einde van de wereld**
Restaurant, events
Javakade 61
eindevandewereld.nl
- 44** **Joe's Garage**
Autonomous centre
Pretoriusstraat 43
joesgarage.nl
- 45** **Molli**
Squatters bar
van Ostadestraat 55 hs
molli.squat.net
- 46** **Nieuw en Meer**
Arts, wokspaces
Oude Haagseweg 51
nieuwenemeer.nl
- 47** **Vrankrijk**
Livin, working, events
Spuistraat 216
vrankrijk.org

Cinema

- 60** **Kriterion**
Cinema, bar
Roetersstraat 170
kriterion.nl
- 61** **Studio/k**
Cinema, bar, food
Timorplein 62
studio-k.nu

Bookstore

- 81** **Boekhandel van Pampus**
Nice bookshop, coffee
C. van Eesterenlaan 17
boekhandelvanpampus.nl

Art

- 66** **Framer Framed**
Arts and culture
Oranje-Vrijstaatkade 71
www.framerframed.nl
- 67** **Kunstverein**
Art, lectures, books
Hazenstraat 28
www.kunstverein.nl

Recommended

- 51** **Butchers Tears**
Taproom & terrace
Karperweg 45
butchers-tears.com
- 52** **Friekens Brouwerij**
Brewery
Meteorenweg 272
friekens.nl
- 53** **Plek**
Bar, food, music
T.T. Neveritaweg 59
plek.nl
- 54** **Saarein**
Lesbian bar
Elandsstraat 119-HS
saarein2.nl
- 55** **Skate cafe**
Skating, bar, food
Gedempt Hamerkanaal 42
skatecafe.nl
- 56** **Tolbar**
Nice selection of beers
Tolstraat 182
tolbar.nl
- 57** **Walhalla Craft beer**
Beer brewery, bar
Spijkerkade 10
walhallacraftbeer.nl

Kitchen

- 65** **Stichting khwabgah**
South Asian culture kitchen
Overtoom 301
ot301.nl
- 66** **MKZ (Binnenpret)**
Vegan food
1e Schinkelstraat 16
radar.squat.net/nl/amsterdam/mkz

Workspace

- 70** **Workspace GWA - NDSM**
Print, bookbinding
NDSM-plein 27
grafischwerkcentrumamsterdam.nl
- 71** **Smerig fietsenwerkplaats**
Bicycle workshop
Van Ostadestraat 233-E
ostade233.nl/smerig

EIGENDOM

WAT IS EIGENDOM
 RECHTEN VOOR DE NATUUR
 REGENERATIE
 STEWARD OWNERSHIP
 GRONDBELASTING

AMSTERDAM ALTERNATIVE PRESENTS

A WEBDOCU ABOUT

COLLECTIVE OWNERSHIP

COLLECTIEF EIGENDOM

COLLECTIVITEIT

INHEEMSE PERSPECTIE
 COMMONS
 SOCIAAL KAPITAAL
 COLLECTIEF KAPITAAL
 COLLECTIVITY VS SOLIDARITY

VRIJPLAATSEN

OT301
 HET DOMIJN
 OCCII
 BAJESDORP
 VRIJ BETON
 VRIJE RUIMTE FESTIVAL

LANDBOUW / NATUUR

BUYWORLD
 LENTELAND
 BOERMARKEN
 KAPITALOCEEN

WWW.COLLECTIVEOWNERSHIP.NET

WWW.COLLECTIEFEIGENDOM.NL

WONEN

DE WARREN
 ECODORP BOEKEL
 DE BONTE HULST
 WONINGBOUWVERENIGING GELDERLAND
 ONS NIEUWE HOF
 CLT H-BUURT
 DE NIEUWE MEENT
 VRIJCOOP

OVERIGE VOORBEELDEN

ENERGIECOÖPERATIES
 DIGITALE COLLECTIEVE RUIMTE
 DIEPVRIESCOÖPERATIE ZIJDERVELD
 COLLECTIVE OWNERSHIP IN MUSIC
 KAMPEER TERREINEN

POLITIEK, BELEID EN FINANCIERING

COÖPERATIEVE OVERHEID
 BURGERBERADEN
 ANTIKRAAK
 EXPEDITIE VRIJE RUIMTE

ACTIVISME

KRAKEN
 WOONPROTEST
 OCCUPY
 ADEV
 KLIMAAT ACTIVISME
 RECHT OP DE STAD

